

Mikeás próféta figyelmeztetése

2007. November 13.

Igehirdetés, Hajmáskér, 2007.11.04.

Textus:

„Mivel járuljak az Úr elé? Hajlongjak-e a magasságos Isten előtt? Talán égőáldozattal járuljak elébe, esztendő borjakkal? Talán kedvét leli az Úr a kosok ezreiben, vagy az olajpatakok tízezeiben? Talán elsőszülöttemet áldozzam bűnömért, drága gyermekemet vétkes életemért? Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az Úr! Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben.” (Mik 6,6-8)

Igehirdetés:

Kedves Testvéreim! A próféta, akinek szavait felolvastam néktek, Ézsaiásnak s a fogság korának prófétáinak egyike volt. Egy ember, aki hallotta hogy mit kíván tőle az Isten, hogy mit akar tudtára adni a népnek, aki következetesen felvállalta, hogy tán sokak nemtetszésének lesz ő az elviselője, mégsem tehetett mást, engedelmeskedni kellett, mert a prófétának csontjaiba rekesztett tűz elégeti belülről Isten ígéje, ha nem adja tovább, és ha nem próbálja lángra lobbantani hívők lelke százait, s ezreinek az Isten ígéje által.

De kik is azok a próféták, ki is volt ez a Mikeás valójában? Tudnunk kell, hogy Izrael szemében a vallásos élet megéléséhez nem csupán papok tartoztak hozzá. Hanem voltak úgynevezett próféták, istennek választott emberei, olyanok, akik nem tanulták a papságot, olyanok, akik nem iskolai vagy születésük jogán lettek pappá, hanem az Isten kiválasztotta, és azt mondta, menj és mondd el a népnek, amit én mondani akarok általad. Egy ilyen volt Mikeás is. Egy vidéki ember, aki látta saját népének helyzetét, aki elégedetlen volta azzal, hogy bizony-bizony hamis mércével mértek a kereskedők, hogy a gazdagok becsapták az embereket, hogy Izrael népének egész társadalma hazugságra épült, mert bizony a királyok hazudtak reggel, éjjel és este, mert királyaik elfordultak az Istentől nem keresték az Isten utjait, sőt, inkább kizsarolták, kirabolták az embereket, idegen isteneket kerestek s tulajdonképpen Jeruzsálem, az Isten szent városa egy bűnös várossá vált.

Mikeás tetemre hívta a bűnös várost, és azt mondta: „Eddig és ne tovább, mert az Úr a te Istened mást követel tőled. S mert az Úr a te Istened, ha nem engedelmeskedsz szavának, bizony pusztasággá teszi az országot, lakóira majd iszonyodva néznek, és népek gyalázkodását kell elviselni.” Nehéz helyzet egy prófétának, amikor ilyen kell mondania a saját népének. Nehéz helyzet az Isten emberének, mert amit mond az bizony-bizony *ókori izraeli politika*. Nem a vallásos életet kritizálja, hanem a csalást, a lopást, a hazugságot, amely Izrael népének szívét megfertőzte. Az Istentől való elfordulást, a megtérni, megújulni nem akarást.

Tudjátok, ezek közvetlenül a babiloni fogság előtti pillanatai Izrael történetének. Amikor megpróbálja Isten utoljára még mielőtt fogságba veti népét, mielőtt büntetni kezdené, még egyszer ráébreszteni őket, hogy ne tovább. Persze a próféta beszél akkor is és mondja tovább figyelmeztető ígéit, ahogy Ézsaiás is mondta amikor már az Asszír-Babiloni birodalom ott volt a határokon, sőt, lerombolta Jeruzsálemet, mert Isten mindig üzen gyermekeinek.

S ha nem is fogja vissza a vesszőt tartó kezét, de legalább megmondja miért teszi és mért kell történnie mindazoknak, amit Mikeás idejében Izrael népének is el kellett viselnie. Isten szól hozzá: „Én voltam, aki kihoztalak Egyiptom földjéről a szolgaság házából, én küldtem Mózeset, Mirjamot, én óvtalak és védtelek. Hát miért nem teszed amit csinálni kell?”

Kedves Testvéreim, a felolvasott Ige tulajdonképpen a nép válassza Istennek. A nép, amelybe jelen esetben beletartozik a király, beletartoznak a hatalmasok, a gazdagok, az előkelők. Nem tudom érzitek-e, Izrael királyának, és uralkodó osztályának mérhetetlen cinizmusát a mai alapigében, amikor így fordulnak a prófétához: „Mivel járuljak az Úr elé? Hajlongjak a magasságos színe előtt?” Ezek az emberek tudják, hogy ez a kötelességük. Csak akkor kérdeznek rá, ha gúnyolódnak. Márpedig Izrael királyai, előkelői, a csalók, a hazugok, a gazemberek, bizony-bizony gúnyolódnak a prófétán. S mit

mondanak? Égő áldozattal járuljak elé? Esztendő borjakkal? Semmi gond. Megveszem, kifizetem. Vagy kosok ezreit kívánja az Úr? Vagy olaj-patakok tízezreit? Mennyi kell? Izrael királya, és hatalmasai azt mondják, belenyúlunk a zsebünkbe és fizetünk.

Mit akarsz te próféta? Mondd meg, mit akar az Isten? Megveszem az Istenedet kilóra. Megveszem a szenvedésedet, megveszem a hitedet, bármit amit akarsz, mert gazdag vagyok, és mert megtehetem.

Tudjátok, sanyarú pillanata ez Izrael történetének. Amikor a próféta ahelyett, hogy az isteni szózat után találkozna azzal a pozitív válasszal, amit Jónás Ninivében, korának legbünnösebb városában kap, hogy az emberek hamut szórnak a fejükre, zsákruhába öltöznek, megtérnek, gúnyolódó szavakkal találkozik minden oldalról.

Nevet rajta kis ember, aki szeretne lopni és nevetnek a gazdagok, akik már ellopták Izrael országát. Kinevetik és azt mondják, amit akarsz, azt teszed. Megadom az Istennek, legyen, van rá pénzem, van rá hatalmam. Sőt, elhangzik egy nagyon érdekes mondat: „Talán elsőszülöttemet áldozzam bűneimért?”

Tudjátok, Kedves Testvéreim, igen is volt a Keleten ilyen szokás, bár nem bizonyított és mereven tagadják, hogy Izrael népének is szokása lett volna, hogy az emberek az Isten közbenjárásában reménykedve még saját gyermekeiket is feláldozták. Az elsőszülöttet megölték, hogy jól menjen az üzlet, hogy sikeres legyen a háború, hogy a család nagy és hatalmas legyen.

Nem, én nem állítom hogy Izrael népe ilyen primitív, barbár lett volna. Csak elgondolkoztat, hogy Ábrahám, a hit legnagyobb hőse, mivel adott példát mindenkinek? Miért emlékezünk meg róla? Mert kész volt saját fiát Izsákot is feláldozni. Kész volt megölni elsőszülött, egyetlen fiát, hogy az Istennek kedvesen. S nem az ő emberi akarata, nem is a saját népe és szolgái fogták le a kezét, hanem maga az Isten mondta azt, hogy nem kérek az emberáldozatból, nem kérek a gyermekáldozatból.

Itt ez a cinikus főrang, aki megszólal az igében, ezt is megkérdezi. A ragadd meg a napot, a mindig a jelenben élő, az értékekben, az elvekben, a törvényekben az Istenben nem hívó ember, eljut idáig a kérdésben, adom akár a gyereket is, csak hagyjatok békén, megveszem kilóra az Istenedet, csak szállj le rólam te próféta. Ehhez képest Mikeás válasza szent, szinte krisztusi.

Ember! Megmondta neked, hogy mi a jó, hogy mit kíván tőled az Úr. Mikeás nem üvölt vissza a gúnyolódónak, nem is próbál visszaütni a cinikusnak, nem is mentegetőzik, szinte átlép, ezeken a gúnyolódó, ezeken a sértő szavakon. Átlép a hazug, a sértő, a tolvaj világon és azt mondja szelíd szavával: az Isten nem a vagyonodat kéri, az Isten nem a birkáidat, a kosaidat, az olajodat, nem is az elsőszülöttedet, hanem azt, hogy élj törvény szerint.

Tartsd be és tartasd be másokkal is az isteni és emberi törvényt. Mai szóval élve, nem a milliódodat, milliárdjaidat akarja az Isten elvenni, csak azt kéri, hogy tartsd magad az ő törvényéhez. Nem azt akarja, hogy minél látványosabb színjátékot rendezz neki, hanem hogy a szívedben kapjon helyet. Épp ezért, a törvény betartása után a második, hogy törekedj a szeretetre. Te gazdag ember, te szegény ember, te istentelen ember, törekedj arra, hogy szeress, és hogy téged szeressenek.

Tanulj meg szeretni másokat, törődni másokkal, és légy magad is szeretetre méltóvá. Függetlenül attól, hogy mely részében foglalsz helyet a társadalomnak, a világnak amelyben élsz. S végül, légy alázatos Isteneddel szemben. Vesd meg ezt a pökhendi hozzáállást, ezt a nemtörődömséget, vedd ki kezedet a nadrágod zsebéből, hajts végre fejet annak aki teremtette a világot, aki életet ad neked és mindenki másnak, és térj meg! A próféta alázatos. Az Isten szava szent, és mégis óriási hatalom van mögötte. Miért?

Azért, mert akik az ige folytatását tudják, akik az izraeli történelmet ismerik, azok tudják, hogy a hatalom szavai, az isteni erő megnyilvánulásai, amikor figyelmeztetnek valakit, akkor mindig csendesek, mindig atyaiak, mindig szeretetteliek. S megmondják azt is, hogy csináld, mert, ha nem...

És Kedves Testvéreim, tudjuk jól, hogy mi lett az eredménye annak, hogy az emberek elutasították Isten szavát! Izrael fiai ettek, de nem laktak jól, hanem éhen maradtak. Hiszen a gazdagok akik harácsolnak, akik meghíztak a nép zsírján, azoknak sosem volt elég. Mindig többet és többet akartak, s ahelyett hogy szeretni tanultak meg, az Asszír-babiloni birodalommal kellett találkozniuk, és a hájas testekbe asszír lándzsák merültek.

Amit félreraksz nem mented meg. Igen, a hatalom amely letaposta őket, elvette a gazdagságukat, vetettek, de nem arattak, mert más vitte el a termést és amit a babilóniaiak nem tudtak elvinni, felégették. A földdel tették egyenlővé, majd adót vetettek ki rájuk, gyarmattá tették Izrael országát, asszír-babiloni felügyelőt ültettek a nyakukra, és az izraeli zsíron, babiloni urak híztak meg.

Tudjátok, ez lett az eredménye annak, hogy Izrael népe nem hallgatott a csendes szóra. Hogy nem vette észre azt, amit a próféta mondott, ezért tudjátok mit csináltak Izrael fiai a prófétákkal? Szinte sorban megölték őket. Nem véletlen volt az, hogy bárhány prófétája volt is Izraelnek, mindegyiknek menekülnie kellett, az egyiket fában bujkálva derékban fűrészeltette ketté a hatalom, a másikat agyonverették. Üldözték és menekülniük kellett. Pedig semmi mást nem tettek, csak az Isten igazságát hirdették a népnek.

A próféták halála erőszakos halál szokott lenni, nemcsak akkor, azóta is. A mi reformátor eleink, a mi református egyházunkban, talán ezért szeretik oly gyakran előhúzni az Ószövetség könyveit. A prófétai könyveket, mert mindaz amitől ma féltik gyülekezeteiket egyházukat, népüket az már megtörtént egyszer. A választott nép arra lett kiválasztva, hogy Isten rajta mutassa be, mi történik akkor, ha Isten gyermeke nemet mond az ő Mennyi Atyjának.

Ha nemtörődöm, nyegle módon beszél Istennel és Istenről. Ha hazudik, ha csal a mérlegelésnél, ha hamis a mérleg, és hamisak a súlyok, ha becsapják az emberek egymást, ha nem élnek törvény szerint, ha nem törekszenek a szeretetre, és nem alázatosak az Istennel szemben.

Tudjátok, a történelem során, újra meg újra megtörténik a babiloni fogság, minden néppel, kivel-kivel úgy, ahogy a legfájdalmasabb neki. S mindaddig ismétli önmagát a történelem amíg végre meg nem tanulunk újra Isten akarata szerint élni. Az ő csendes szavát elfogadni. Amíg a nép vezetői és legegyszerűbb tagjai nem jönnek rá arra, amit reformátor eleink közel fél évezrede tudnak, amit az egyház, a keresztény egyház kétezer éve tud, s amit lám tudtak a zsidók már korábban is, hogy meg kell újulni. Meg kell reformálni életünket nap-mint nap, minden szinten.

Az uralkodónak az uralkodásban, a szolgának a szolgai létben, az egyházi embernek az egyházi életben, a gyülekezetnek a gyülekezeti létformákban és Istenre figyelve kell élni. Nem megy másként. Különben jön Babilon. Nem megy másként! Különben jön a fogság, jön a gyalázat, az iszonyodás, a pusztaság.

Tudjátok Testvéreim, mi hálát adhatunk. Hálát adhatunk a Mennyi Úrnak, mert Atyaként tekint ránk, mert megosztja velünk a gondolatait, mert megosztja velünk a tudását. Nem elszenvetői vagyunk pusztán a világ dolgainak, hanem látói az összefüggéseknek. Nem egyszerűen elviselnünk kell a történelmet, hanem alakíthatjuk is. Hogyan? Úgy hogy engedelmeskedünk a prófétának.

Engedelmeskedünk Mikeásnak, és engedelmeskedünk mindenk felett a mi Urunk Krisztusnak. Tanulunk törvény szerint élni, szeretjük a mi Urunkat, Istenünket. Teljes szívünkből, teljes lelkünkből, teljes erőnkől, teljes elménkből s felebarátainkat, mint önmagunkat. Ámen.

Utóima:

Mennyei édes Atyánk! Köszönjük a te szavad, amelyben Izrael s Magyarország egy, amelyben Mikeás a próféta s a te igéd épp úgy életszerű, épp úgy jelen való, épp úgy időszerű. Add nekünk, Mennyei Atyánk, hogy mi meglássuk a múltban a jelent, s hogy megérezzük azt, muszáj cselekedni. Akiket szólni küldtél, szólniuk kell.

S akiket tettekre hívtál el, azoknak meg kell tenniük mindazt, amit a te ügyedért szükségesnek tartanak. Ó, Urunk, add, hogy következzen bármi, fogság vagy szabadulás, mi egyként csak Rád akarunk figyelni! Hogy megértsük, hogy mi miért történik e világban, mi elmondjuk embertársainknak, hogyan tehetnék jobbra, s magunk is cselekedjük azt amit Tőled, a te prófétád szája által tanulhattunk.

Mindenség Istene, adj nekünk hitet és erőt, adj bizalmat, buzgóságot, hogy mozduljunk a cselekvésre, hogy szeressünk s legyünk előtted alázatosak, hogy éljünk törvény szerint, és kérjünk, buzdítsunk erre másokat is. Mindenség Istene, Te vagy elvégzője a megújulásnak, hozd el hát életünkbe, annak minden szintjén a reformációt, hogy újuljon meg szívünk, lelkünk, gyülekezetünk, egyházunk, országunk, világunk a Te fiadnak a Krisztusnak hitében, a Te mennyei akaratod szerint.

Urunk légy azokkal is akik most nincsenek közöttünk. Akiket munkájuk, kötelességük, betegségük, vagy bármi más elszóltott. Ó Urunk, áldj meg minket és taníts minket, hogy tudjunk hittel gondolni egymásra, szeretettel szólni és elviselni, s hogy életünk minden napján tudjunk imádkozni úgy, ahogy a Te megváltó Fiad tanított minket ekképpen:

Mi Atyánk aki a Mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved; jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma; és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vígy minket kísértésbe; de szabadíts meg a gonosztól, mert tiéd az ország a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

Áldás:

Végezetül Istennek, a mi Atyánknak kegyelme, az ő szent fiának Krisztusnak szeretete, s a Szentlélek gondviselő közössége légyen és maradjon mindenkor mivélünk. Ámen.